перекладачі отримують навички перегляду контексту, перекладу, голосування, оцінювання. Виконання колективних проектів дає змогу ознайомити студентів з можливостями інструментарію управління проектами, контролю якості перекладів, пруфрідінга, ведення статистики проекту, інтеграції з системами повнотекстових перекладів тощо.

З метою дослідження лексики, отримання інформації з текстових корпусів студенти вчаться використовувати програми-конкордансери. Вони дозволяють аналізувати кластери слів (лексичні зв'язки, n-грами тощо) Досліджувати типові випадки вживання слів у колокаціях (стійких словосполученнях). Однією з найбільш поширених програм цього класу є WordSmith, але вона пропріетарна. Однак їй практично нічим не поступається AntConc, що відноситься до класу freeware-програм. Вона дає змогу формувати списки слів, створювати конкорданси, організовувати пошук колокацій, розраховувати статистичну інформацію корпусу. З її допомогою студенти створюють рядки конкордансів KWIC (Key Word in Context) та будують діаграми розподілу.

Перераховані вище та цілий ряд інших програм дають змогу розширити професійний кругозір майбутніх перекладачів, оволодіти сучасним інструментарієм, що в результаті дозволить їм самостійно, творчо і ефективно вирішувати завдання їх професійній діяльності.

Вільні програми верстки для видавців

Дмитрів Л.Й.

Українська академія друкарства, кафедра Видавничої справи і редагування, lidmytriv@gmail.com

The article describes the usage of the layout programs in the educational process for publishers. The author pays attention to the commercial and free software programs in modern society.

Відомо, що усі друковані видання є інформаційним продуктом, адже містять інформацію, адаптовану до потреб різних читацьких груп і є товаром для подальшого продажу і використання. Зовнішня форма інформаційних продуктів створюється і удосконалюється за допомогою програм верстки - потужних засобів для автоматизації видавничого процесу, з появою яких лише один фахівець може із низькими затратами часу підготувати до друку видання будь-якої складності чи обсягу на високому професійному рівні.

Сьогодні програми верстки є предметом вивчення у вищих навчальних закладах, зокрема, в Українській академії друкарства при підготовці фахівців з видавничої справи. Студенти, які оволоділи базовими знаннями за фахом, ознайомлюються з комп’ютерними технологіями у видавничій справі - специфікою випуску друкованих видань, різних за призначенням, від опрацювання текстової та ілюстраційної інформації до створення оригінал-макета майбутнього видання.

Початково Adobe PageMaker, а згодом – QuarkXPress та Adobe InDesign як найбільш масові програми верстки, адаптовані до потреб користувачів різного рівня знань та вмінь, стали основою для цілого покоління сьогочасних фахівців - технічних редакторів, верстальників - й упродовж тривалого часу залишалися запотребованими й улюбленими. Однак, як комерційні, вони потребували частого перевстановлення та дотримання умов ліцензії, – не кожен ВНЗ може дозволити собі купити комерційні програмні рішення на усі комп'ютери. Паралельно з пропрієтарними засобами з'являється вільне програмне забезпечення (Open Source), яке стає їм гідною альтернативою.

Як і Open Source ПЗ в інших галузях, вільні програми верстки для видавців суттєво розширили можливості доступу для користувачів шляхом безкоштовного поширення – завантаження, встановлення, використання, вивчення, копіювання та удосконалення. Широка локалізація вільного ПЗ до потреб користувачів, у першу чергу українських, повністю стирає мовні бар'єри, що виникають під час навчання, дозволяє суттєво пришвидшити виконання поставлених завдань, засвоїти методику застосування основних прийомів верстки для фахових потреб. Зрозуміло, що функціональні можливості вільного ПЗ для верстки можуть дещо поступатися традиційним комерційним програмам лінійки Adobe та QuarkXPress. Проте студент чи користувач, що засвоїв основні прийоми верстки, для прикладу, Scribus, зможе, при потребі, безболісно і, головне, ефективно користуватися іншими програмами верстки.

Крім цього, вільні програми верстки для видавців є достатньо зручними у користуванні. Скажімо, Scribus, як одна з найпотужніших на сьогодні програм верстки, повністю задовольняє цю вимогу. Її дизайн простий, лаконічний, не перевантажений деталями та не відволікає уваги користувача від роботи. Інструментарій, побудований аналогічно до інтерфейсу вже знайомих комерційних програм та доповнений новими функціями, спрощує творчий процес, дозволяючи створювати великі публікації різних типів та форматів, доступний як для початківця, так і для фахівця.

З досвіду викладання дисциплін для вивчення верстки друкованих видань студентам видавцям в Українській академії друкарства можемо стверджувати, що міграція з вартісних комерційних продуктів на Open Source ПЗ не спричиняє жодних втрат з точки зору методики засвоєння основних прийомів верстки і дозволяє створювати інформаційний продукт достатньо високої якості.